

Hr. Ulrich, som gav Tilslutning til vor Tanke om Driftslaan, og jeg kan takke det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen for den Tilslutning, han gav til vore Lovforslag. Tilslutningen forekom mig ganske vist at være i høj Grad betinget, men den var dog saaledes, at man kan haabe paa, at vi kan opnaa Enighed med det Parti om at fremme vore Lovforslag.

Men i øvrigt kan man ikke sige, at de andre ærede Medlemmer har stillet sig saa særlig velvilligt overfor vore Lovforslag, og det var jo heller ikke andet, end vi havde ventet. Det vilde have forbavset mig i allerhøjeste Grad, om den højtærede Landbrugsminister allerede paa nuværende Tidspunkt var blevet saa fornuftig, at han kunde indse, at Socialdemokratiet havde Ret. De Ændringsforslag, som er kommet frem, viser jo, at den højtærede Minister tænker en lille Smule langsomt, men blot han kan faa Lov til at tænke sig om, er der ikke noget til Hinder for, at han kan komme til den sunde Fornufts Erkendelse en Gang imellem. Paa den Maade er det gaaet med vore Ændringsforslag fra i Fjor, her har den højtærede Minister efter at have haft et Aar at tænke sig om i, indset, at Socialdemokratiet havde Ret. Vi er et Parti, der har Tid til at vente, og derfor kan vi saa godt vente til næste Aar. Partimæssig set sker der os intet derved, det er partimæssig set kun i vor Interesse, saa længe de andre Partier modsætter sig et saa regulært, et saa retfærdigt Krav, som vi her er fremkommet med, og derfor kan vi, som sagt, godt vente til næste Aar, naar den højtærede Minister gaar imod os i Aar. Vi ved da paa Forhaand, at saa vil vi ikke træffe den højtærede Landbrugsminister paa den nuværende Plads, og det kan være, at den Minister, vi da træffer, har betydelig mere Forstaaelse af vore Krav.

Jeg skal dernæst vende mig til enkelte af de Ting, der er fremført. Det ærede Medlem Hr. Thorhauge mente, at jeg havde været alt for stærk i min Kritik over den gamle Husmandslov og den Maade, den var blevet administreret paa. Jeg ved ikke, om det er at kritisere skarpt, naar man fremhæver de virkelige Forhold. Det ærede Medlem og hans Partifæller ved dog udtrykkelig, at i den første Tid blev disse Lodder lagt ude paa Udmarksjorderne, paa den allerdaarligste Jord. I det første Par Aars Tid havde Amtskommissionerne intet Ansvar derfor, for da godkendte Sogneraadene Jorden, og Amtskommissionerne kom først ud, naar Bygningerne skulde takseres, og saa, hvor-

dan Lodderne saa ud. Amtskommissionerne mente da, at det var alt for fortvivlende med den Jord, som Sogneraadene godkendte, og Amtskommissionerne krævede, at de skulde have Lejlighed til, før Laanene blev bevilget, at syne Lodderne og udtale sig om Vejforhold, om Jordens Bonitet og om Salgsprisen, og paa Grundlag heraf skulde saa Bevillingen gives. Men trods det blev Lodderne alligevel lagt ud paa Udmarken, og det var ganske naturligt; thi Laanene var saa smaa i Begyndelsen, at man kun kunde købe den allerdaarligste Jord, hvis der skulde blive Penge til Bygningerne. Maksimumsværdien fra 1899 til 1904 var kun 4 000 Kr. For 3 600 Kr. skulde der altsaa købes Jord og opføres Bygninger, og derfor maatte det blive paa Udmarkerne. Men en Del af Lodderne ligger derude endnu, Brugerne har ikke været i Stand til at supplere Lodden op til en rimelig Størrelse. Det er de Brug, der er allerdaarligst stillet, og derfor har jeg Gang paa Gang, naar jeg har talt om disse Forhold, talt med mere Varme om Tillægslaan end om Oprettelsen af nye Brug, fordi det efter min Mening har større Betydning, at man kommer dem til Hjælp, der sidder derude med de smaa Lodder, som ikke kan klare sig, som bliver pisket ud paa Arbejde hver Dag, de overhovedet kan faa til overs, og som ikke kan udvide deres Bedrift til selvstændige Husmandsbrug. Af de 44 000 Brug, som ligger derude, er en hel Mængde Statshusmandsbrug, og det vilde da være naturligt — det ærede Medlem ved som Formand for Kommissionen, at det forholder sig saaledes —, om man søgte ved Bestemmelser om Tillægslaan at supplere disse Brug tilstrækkeligt. Endvidere hayde jeg sagt, at den Pris, der er givet for Jorden derude, var for høj. Det maatte man heller ikke omtale, for det var ogsaa en saa kolossal Kritik overfor Amtskommissionerne. Maa jeg sige, at hvis Amtskommissionerne handlede uforsvarligt, vilde jeg være med til at kritisere dem, men jeg mener ikke, Amtskommissionerne har gjort det. Den Pris, der er betalt derude, er vel sagtens nok den Pris, der er almindelig for Jord, som er blevet solgt; det er den Pris, der er fremkommet derigennem, at Jordprisen, efter at vi har kastet Millioner ud til Jordopkøb, er steget; den har de maattet betale. Jeg ved godt, at Amtskommissionerne Gang paa Gang har været med til at sætte Jordprisen ned; det er ikke alene i Hjørring Amt, det er sket, men det har de gjort i hvert eneste Amt Landet over. De har